

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 351,
352, 353, 354, 355, 357, 359 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 4.103 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTŲ

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 351, 352, 353, 354, 355, 357, 359 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.103 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2) tikslai:

Įstatymo projektai Nr. 1, 2 rengiami atsižvelgiant į Parlamentinės kontrolės metu išryškėjusias problemas ir siekiant Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 29, 31, 32, 34, 37, 38, 39, 47, 49, 51, 52¹, 53, 55 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11², 27², 68 straipsniais projektu Nr. XIVP-3143 (toliau – Statybos įstatymo pakeitimo projektas) siūlomų teisnio reguliavimo pokyčių efektyvesnio įgyvendinimo.

Statybos įstatymo pakeitimo projektu palengvinamas ir trumpinamas statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesas, įtvirtinama, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pagal projektinius pasiūlymus, kurių sudėtį nustato aplinkos ministras. Taip pat Statybos įstatymo pakeitimo projekte nustatomi atvejai, kada statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, bet būtina pranešti apie statybos pradžią. Atsižvelgiant į išvardintus Statybos įstatymo pakeitimo projektu atliekamus pakeitimus, kuriais suteikiama didelė svarba pranešimo apie statybos pradžią pateikimui Įstatymo projekte Nr. 1 siūloma nustatyti sankcijas dėl pranešimo apie statybos pradžią, atitinkančio Statybos įstatyme nustatytus reikalavimus, nepateikimo.

Siekiant statybų procesų skaidrumo Įstatymo projekte Nr. 1 siūloma nustatyti sankcijas už informacijos apie pasamdytą subrangovą nepateikimą.

Siekiant išvengti atvejų, kai apskundus teismui Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos sprendimą (pvz. dėl savavališkos statybos) toliau vykdoma ūkinė veikla statinyje (jo dalyje) dėl kurio surašytas savavališkos statybos aktas, Įstatymo projekte Nr. 2 siūloma nustatyti, kad draudimas naudoti statinį (jo dalį) ar juo disponuoti (parduoti, padovanoti, išnuomoti ar pan.) įsigalioja nuo pažeidimo nustatymo dienos. Atitinkamai Įstatymo projekte Nr. 1 patikslinama, kad už statinio (jo patalpų) naudojimą nustačius Administracinių nusižengimų kodekso 351, 352, 353, 354, 355 straipsniuose nurodytus pažeidimus taikoma atsakomybė.

Siekiant išvengti savavališkos statybos atvejų, padidinti baudas už pakartotinius savavališkos statybos atvejus, atitinkamai patikslinant Įstatymo projektą Nr. 1. Baudų padidinimas veiks ir kaip prevencinė priemonė.

Įstatymų projektų uždaviniai:

1. Nustatyti sankcijas dėl pranešimo apie statybos pradžią, atitinkančio Statybos įstatyme nustatytus reikalavimus, nepateikimo.

2. Atsižvelgiant į pranešimo apie statybos pradžią pateikimo svarbą, už šio pranešimo nepateikimą nustatyti didesnes baudas negu už informacijos apie statybos pradžią nepateikimą.

3. Atsižvelgiant į darbo grupės, kuri rengė pasiūlymus dėl šešėlinę ekonomiką ir pridėtinės vertės mokesčio atotrūkį mažinančių veiksmų plano, pasiūlymą statybą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyti prievolę rangovui identifikuoti/registruoti visus objekte dirbančius subrangovus, Įstatymo projekte Nr. 1 nustatyti sankciją už informacijos apie pasamdytą subrangovą nepateikimą.

4. Padidinti baudas už pakartotinius savavališkos statybos atvejus.

5. Patikslinti, kad už statinio (jo patalpų) naudojimą nustačius Administracinių nusižengimų kodekso 351, 352, 353, 354, 355 straipsniuose nurodytus pažeidimus nustatytus pažeidimus taikoma administracinė atsakomybė.

6. Nustatyti, kad draudimas naudoti statinį (jo dalį) ar juo disponuoti (parduoti, padovanoti, išnuomoti ar pan.) įsigalioja nuo pažeidimo nustatymo dienos.

Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys.

Įstatymų projektai parengti:

1. Parlamentinės kontrolės metu pateiktus pasiūlymus, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos ekspertų pateiktas rekomendacijas¹.

2. Atsižvelgiant į Statybos įstatymo pakeitimo projektu atliktus pakeitimus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai
Įstatymų projektų Nr. 1, 2 iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo narys.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas numato, kad:

1. Administracinių nusižengimų kodekse nurodyta, kad informacijos apie statybos pradžią, rangovo pasamdymą ar paskyrimą, taip pat apie pagrindinių statybos sričių vadovų (statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo, statinio statybos vadovo, statinio statybos techninio priežiūrėtojo) pasamdymą ar paskyrimą nepateikimas arba pateikimas nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų užtraukia baudą nuo vieno šimto iki trijų šimtų eurų. Pakartotinai padarytas nusižengimas užtraukia baudą nuo dviejų šimtų iki keturių šimtų eurų.

2. Administracinių nusižengimų kodekse nurodyta, kad statinio (jo patalpų) naudojimas pažeidžiant Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir kituose įstatymuose nustatytus reikalavimus ir (ar) naudojimas ne pagal paskirtį, išskyrus atvejus, kai statinys (jo patalpos) naudojamas (naudojamos) ne pagal paskirtį Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka, užtraukia baudą nuo vieno šimto keturiasdešimt iki vieno tūkstančio penkių šimtų eurų,

3. Už Administracinių nusižengimų kodekso 351, 352, 353, 354, 355 straipsniuose nurodytus pažeidimus nustatytos baudos nuo trisdešimt iki šešių tūkstančių eurų.

4. Civiliniame kodekse nurodyta, kad jeigu statinys (jo dalis) yra pastatytas ar statomas savavališkai arba ne savavališkai, tačiau pažeidžiant statinio projekto sprendinius ar teisės aktų reikalavimus, tai tokiu statiniu (jo dalimi) naudotis ar juo disponuoti (parduoti, padovanoti, išnuomoti ar pan.) draudžiama. Koks statinys (jo dalis) yra pastatytas ar statomas savavališkai, nustato įstatymai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

¹ Nuoroda: <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/statybos-ir-bustas/statyba-ir-bustas/statybos-kodeksas/>

Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma nustatyti, kad pranešimo apie statybos pradžią, atitinkančio Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatytus reikalavimus, nepateikimas užtraukia baudą nuo dviejų šimtų iki šešių šimtų eurų. Pakartotinai padarytas nusižengimas užtraukia baudą nuo keturių šimtų iki aštuonių šimtų eurų.

Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma nustatyti sankcijas už pranešimo apie statybos pradžią ir informacijos apie pasamdytą subrangovą nepateikimą.

Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma padidinti baudas už pakartotinius savavališkos statybos atvejus.

Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma patikslinti, kad už statinio (jo patalpų) naudojimą nustačius Administracinių nusižengimų kodekso 351, 352, 353, 354, 355 straipsniuose nurodytus pažeidimus taikoma administracinė atsakomybė.

Įstatymo projektu Nr. 2 siūloma nustatyti, kad draudimas naudoti statinį (jo dalį) ar juo disponuoti (parduoti, padovanoti, išnuomoti ar pan.) įsigalioja nuo pažeidimo nustatymo dienos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Įstatymų projektų Nr. 1, 2 teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliktas.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektais Nr. 1, 2 siūlomas nustatyti teisinis reguliavimas darys teigiamą poveikį statybos verslui ir jo plėtrai. Įstatymo projektų Nr. 1, 2 nuostatomis skaidrinami statybos procesai, teisinis reguliavimas veiks kaip prevencinė priemonė.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai Nr. 1, 2 neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Nėra.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai Nr. 1, 2 parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai Nr. 1, 2 neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Nėra.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Nėra.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Nėra.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Seimo narys

Simonas Gentvilas